

Liite1. Suun terveydenhuollon tulosalueen palvelukuvaus

Palveluiden rakenne

Suun terveydenhuollon tulosalue tuottaa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kaikki suun terveydenhuollon palvelut perusterveydenhuollossa sekä erikoissairaanhoidon osalta.

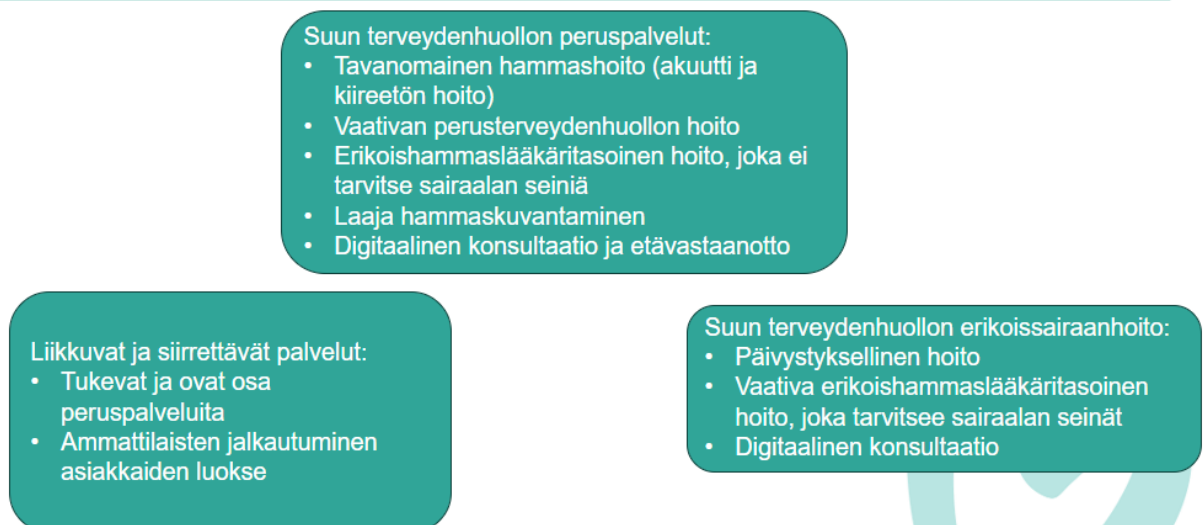
Tulosalueen palvelut jakautuvat peruspalveluihin, vaativiin perustason palveluihin, erikoissairaanhoidon palveluihin sekä näitä täydentäviin palveluihin.

Perustason palveluita tuotetaan asiakkaille kivijalkahammashoitoloissa, liikkuvina / siirrettävinä palveluina, digitaalisina konsultaatiopalveluina sekä soveltuvin osin etävastaanottona.

Vaativan perustason palveluita tuotetaan perusterveydenhuollon palvelukeskuksissa sekä digitaalisina konsultaatiopalveluina ja erikoissairaanhoidon palveluita tuotetaan Kanta-Hämeen keskussairaalassa Assi:ssa sekä soveltuvin osin palvelukeskuksissa ja digitaalisina konsultaatiopalveluina. Täydentävänä palveluna tuotetaan laajaa hammaskuvantamista palvelukeskuksissa sekä Kanta-Hämeen keskussairaalassa.

Kuva 1. Suun terveydenhuollon palveluiden rakenne

Palveluiden rakenne

Liikkuvia ja siirrettäviä palveluita

Liikkuvina palveluina tulosalueella tuotetaan ryhmäohjauksina suun omahoidon ohjausta päiväkodeissa, kouluilla, kutsunnoissa, ohjaamopalveluissa sekä erilaisissa tapahtumissa, joissa tavoitetaan palveluista hyötyviä alueen asukkaita.

Liikkuvina palveluina tuotetaan myös suuhygienistin tai lisäkoulutetun hammashoitajan toteuttamaa hoidon tarpeen arviota, omahoidon ohjausta sekä pientoimenpiteitä sisältävää hoitoa pitkäaikaisen palveluasumisen yksiköissä ja kouluille vietävänä palveluna osana kouluterveydenhuoltoa.

Siirrettävänä palveluna on pilotoitu vuoden 2024 aikana siirrettävän hammashoituhuoneen konseptia (Suukko-toiminta). Siirrettävässä hoituhuoneessa voidaan toteuttaa tavanomaiset hammashoitotoimenpiteet esimerkiksi koulun välittömässä läheisyydessä. Toimintamallin vaatima yksikkö on kilpailutettu ja toimintaa ollaan jatkamassa palveluverkon muutosten etenemisen kanssa yhteensovitettavassa aikataulussa. Kilpailutukseen sisältyy optio useammankin siirrettävän yksikön käyttöönotosta ja sitä harkitaan tarpeen ja rahoituksen mukaan jatkossa.

Kerralla enemmän

Suun terveydenhuollon palveluissa kehitetään toimintaa koko ajan kohti "kerralla enemmän"- toimintamallia. Mallin ajatuksena on, että asiakkaalle tuotetaan hänen tarvitsemansa hoitokokonaisuus mahdollisimman vähillä erillisillä käynneillä. Tällä tavoin toimimalla asiakkaan palveluihin kulkemista minimoidaan ja malli on kustannustehokas myös henkilöstön työajan sekä välineistön ja tarveaineiden käytön näkökulmista.

Kerralla enemmän - palvelukonseptin mukaisen palvelun tuottamiseksi on pilotoitu toiminnanohjausjärjestelmää vuoden 2024 aikana. Tuolloin saatujen kokemusten perusteella sekä asiakkaat että henkilöstö toivovat palvelukonseptille jatkoa. Pilotin aikana havaittiin järjestelmän optimaalisen joustavuuden ja toiminnallisten hyötyjen saavuttamiseksi tarvittavan pilottia suurempi henkilöstömäärä työskentelemään yhtä aikaa toimintamalliin ja riittävän toimintayksikön koon arvioidaan olevan vähintään 15 hoituhuonetta.

Digitaaliset palvelut

Suun terveydenhuollossa digitaalisina palveluina tuotetaan ensilinjassa tarjottavaa neuvontaa ja ohjausta sekä puhelimitse että chat:n kautta. Näiden lisäksi etävastaanottona tuotetaan ensimmäistä lasta odottavien perheiden maksuttomia suun omahoidon ohjauskäyntejä ja alkamassa on 1-vuotiaiden lasten suun hoidon neuvola-asetuksen mukaisten käyntien mahdollistaminen etävastaanottoina.

Digitaalisesti tapahtuu myös osa ryhmätapahtumista, joissa tähdätään omahoidon osaamisen vahvistamiseen. Digitaalisesti hoidetaan lisäksi osin ammattilaisten välisiä konsultaatioita. Konsultaatiotoiminnalla pyritään osaltaan vähentämään asiakkaan tarvitsemia fyysisiä hoitokäyntejä, kun hoitokokonaisuuksien suunnittelua voidaan valmistella ja aikatauluttaa valmiimmaksi ilman asiakkaan fyysistä läsnäoloa.

Palveluverkkomuutokset

Suun terveydenhuollossa on vuoden 2026 aikana tapahtumassa vuonna 2024 tehdyn palveluverkkopäätöksen ensimmäiset muutokset. Nämä ensimmäiset muutokset painottuvat Hämeenlinnan seudulle, sen jälkeen vuonna 2027 Forssan seudulle ja näiden jälkeen Riihimäen seudulle.

Muutokset palveluverkkoon tulevat vähentämään fyysisten palvelupisteiden määrää Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. Samalla on kuitenkin kehitetty erilaisia yllä kuvattuja tapoja palveluiden tuottamiseen siten, että muutoksista huolimatta palvelut pysyisivät väestön saatavilla ja saavutettavissa. On myös syytä huomioida, että jo tällä hetkellä päivystyksellinen hoito sekä erikoishammaslääkäritasoinen hoito ovat isompiin toimipisteisiin keskitettyä palvelua. Näiden osalta ei muutoksia tämänhetkiseen tilanteeseen ole tulossa.

Suun terveydenhuollon palveluissa on hyvinvointialueen alusta alkaen lähdetty siitä, että toiminta ja palvelut ovat asuinpaikasta riippumattomia hyvinvointialueen sisällä. Tällä tavalla on tasattu entisiä alueellisia eroja palvelun resurssoinnin ja saatavuuden osalta. Tätä linjausta ei olla muuttamassa. Esimerkiksi, kun kerralla enemmän toimintamalli otetaan käyttöön suuremmassa hammashoitolassa, niin sinne voi hakeutua hoitoon riippumatta siitä, missä päin hyvinvointialuetta asuu. Näin asiakas saa vapauden valita itselleen sopivaksi kokemansa palvelumallin.

Kun palveluita kootaan suurempiin yksiköihin, tuetaan palveluiden saatavuutta. Tällöin henkilöstö on tiiviimmin yhdessä ja se helpottaa huomattavasti arjen järjestämistä siten, että saamme samaan pisteeseen yhtä aikaa hammaslääkäriin, hammashoitajan sekä asiakkaan ja tarvittavat tarveaineet ja tarvikkeet. Tämä vähentää tarvetta siirtää asiakkaiden vastaanottoaikoja henkilöstön poissaolojen takia, mahdollistaa erilaisten

monihuonemallien käytön sekä vähentää henkilöstön toimipisteiden välisistä siirtymistä aiheutuvaa kuormitusta.

Asiakkaiden turvallista ja laadukasta hoitoa tukee kollegoiden välisen äkillisen ja yllättävän konsultoinnin helpottuminen sekä entistä useammin mahdollisuus tarvittaessa saada laaja leukojen ja hampaiston kuvantamistutkimus tehtyä samassa toimipisteessä viiveettä. Kun toimintaa viedään kohti kerralla enemmän toimintaa, vähenevät asiakkaan yksittäiset käynnit suun terveydenhuollon palveluissa.

Suun terveydenhuolto ei suurimmalle osalle ihmisistä ole palvelua, jota tarvittaisiin edes vuosittain. Keskimäärin Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on käyty suun tutkimuksessa yli kahden vuoden välein ikäluokasta riippumatta ja väli voi olla suositusten mukaan selvästi pidempikin, kunhan asiakkaan kotona toteuttama omahoito saadaan yhdessä asiakkaan sekä hänen mahdollisten hoitajiensa kanssa riittävän hyvälle tasolle. Tähän ennalta ehkäisevään työhön tulee päästä panostamaan aiempaa enemmän.